

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 34 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na-
naročbe brez dopolnane naročnine se uprava ne ozira.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Nastanila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Izhaja vsaki dan.
1. del ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob
9. uri zjutraj.
Izšani številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici,
Ljubi, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani,
Nabrežini. Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica
Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do
8. sveder. — Cene oglasov 16 st. na vrsto peti; poslanice,
osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 1167.

Brzjavne vesti.

Vojna ladija „Panther“.

DUNAJ 16. Vojna ladija „Panther“ je
včeraj odplula v Aucklando v Novo Kale-
donijo.

Ministerska konferenca na Dunaju.

DUNAJ 16. Danes ob 3. in pol uri po-
poludne se je vršila ministerska konferenca,
na kateri se je razpravljalo vprašanje o trgo-
vinskih pogodbah. Konferenca, kateri je
predsedoval minister znanjstvi grof Go-
luchowski, so se udeležili: skupni finančni
minister baron Burian, baron Fejervary,
trgovinski minister Vörös, državni tajnik v
finančnem ministerstvu Popović, nadalje baron
Gautsch, finančni minister Kosel in voditelj
ministerstva za trgovino grof Auerperg.
Konferenca je trajala do 6. in četrt ure
zvečer.

† Kalvinski škof Szasz.

BUDIMPEŠTA 16. V minoli noči je
umrl kalvinski škof Szasz, ki si je pridobil
zaslug na literarnem polju. Prevedel je nam-
reč mnogo nemških in angleških pesnikov na
madjarski jezik.

Tirolski deželni zbor.

INOMOST 16. — Zasedanje deželnega
zbora je bilo danes ob 10. uri predpoludne
otvorjeno s slovesno službo božjo.

Ločitev škandinavske unije.

STOKHOLM 16. Druga zbirala je
danes brez debate vsprejela vladno predlogo,
da se unija od leta 1814 razreši in da se
Norveško prizna kakor samostalna država.
Prva zbornica je tudi vladno predlogo vspre-
jela. Obe zbornici sta odobrili zakonski načrt,
da se na švedski zastavi odstrani znak unije,
da se znak nadomesti z madrim poljem.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 16. Danes predpoludne je
kralj slovesno otvoril skupščino.

Zaplenjen parnik.

LONDON 16. „Times“ poročajo iz To-
kija: Japonci so dne 12. t. m. v ožini Soja
zaplenili ameriški parnik „Centennial“ name-
njen v Vladivostok.

Komura v Tokiju.

TOKIO 16. Mirovni komisar baron Ko-
mura je danes došel semkaj. Na kolodvoru
so ga vsprejeli samo uradniki. Ulice so stra-
žile čete, orožništvo in policija.

Povelje japonskega vojnega ministra.

TOKIO 16. Vojni minister je na vse
armade izdal povelje, v katerem prepoveduje
vsako kritiko o mirovnih pogojih, ker je
odločitev o vojni in miru popolnoma odvisna
od vladarja.

Moravski deželni zbor.

BRNO 16. Moravski deželni zbor je bil
danes odprt z nemškim in češkim nago-
vorom deželnega glavarja in namestnika.
Seja je bila mirna. Med došlimi vlegami so

nahaja nujni predlog dra. Fuxa glede spre-
membe volilnega in deželnega reda in o
ustvaritvi zakona o narodnih kurijah ter o
ločitvi deželnega odbora v nacionalni kuriji;
nadalje nujni predlog glede podražiljeaja
mestne policije v Brau.

Obisk španskega kralja v Monakovem.

MONAKOVO 16. Neki barolinski list
je poročal, da obišče španski kralj Monakovo
z namenom, da se zaroči z hčerjo bavarskega
princa Ludovika. Od kompetentne strani se
zatrja, da je omenjeno poročilo brez vsake
podlage. Kralj obišče le princa-vladarja in
njegovo obitelji, ker je španska kraljeva ro-
dina že desetletja v rodbinskih zvezah z ba-
varsko kraljevo hišo.

Minister Tittoni in Francija.

PARIZ 16. „Eclair“ napada povodom
najnovejših odkritij italijanskega ministra una-
nih stvari Tittonia, kateremu očita dvojno
igro, ker je baje svetoval Franciji, naj se
upre zahtevam Nemčije, ob tem pasam odlo-
čil, da ostane zvest trozvezci.

Španaka.

MADRID 16. Ministerski predsednik
Montero Rios je imel v soboto z nemškim
poslanikom daljši razgovor, na katerem so
bile določene podrobnosti potovanja kralja
Alfonza v Berlin. O tej priliki sta razpravl-
ljala tudi o marčevskem vprašanju in o ve-
denju sultana v tem vprašanju.

BARCELONA 16. Šod anarhistov, ki
je bil napovedan za včeraj, so oblastnike
prepovedale.

Preskrbevanje klaje za japonsko armado.

HARBIN 16. (Petrogr. brz. agent.)
Na nevtralnem ozemlju so Japonci pričeli
nakupovati živila za armado v Koreji. Stot-
niki furazirjev so ruske čete odvzele 10 000
kilogramov klaje in več živine. Oboroženi
japonski vojaki so bili ujeti.

Otvoritev areonavičnega observatorija.

BEROLIN 16. Danes predpoludne se
je v Lindenbergu (Mark Brandenburg) v
navzočnosti cesarja in kneza Monakovskega
vršil blagoslov novoustrojenega kr. pru-
skega areonavičnega observatorija. Cesar je
v svojem nagovoru hvalil razne zasluge kneza
Monakoškega za vedo ter mu je podelil veliko
kolajno za vedo.

Ratifikacija mirovne pogodbe

PETROGRAD 16 (Petrogr. brz. agent.)
Vladni list je priobčil komuniké, da je izvr-
šena ratifikacija mirovne pogodbe, ki jo je
car v soboto podpisal. Pogodba stopi v moč
dne 15. oktobra. Pogodba se objavi čim
prej.

Apostolski nuncij pri cesarju.

DUNAJ 16. Cesar je danes ob 1. uri
popoludne vsprejel v posebni avdijenci apo-
stolskega nuncija mons. Granito di Belmonte,
ki se je povrnil semkaj s svojega potovanja
v Rim.

kako se gospodari in so li njegove odredbe
izvršene. Ivan je moral torej sam vsprejeti
Detrika, a to mu ni bilo posebno prijetno.

Ivan je odgovoril slugi, naj gospod ban
izvoli priti: Komej je minol trenotek, že so
začlenketale ostroge, a na pragu se je poja-
vil debeloglavi, kozičavi ban, držeč levico
za pasom, a s desnico kalpak. Za hip se je
vstavil pri vratih in pogledal okolo sebe.
Eakrat v svojem življenju je že bil v tej
sobi. Da, po smrti Ludovika velikega je
bil donesel Detrik Pavlu Horvatu, škofu
zagrebškemu pismo, da ga pridobi za Jali-
savo in Gorjanskega. Bog! Kaj vse se je
dogodilo med tem, kaj je bilo?! Spomina na
prošle dni mu je za malo čas obvladal glavo.
Samo za trenotek se je Detrik zamislil, toda
Ivan je stopil sredi svoje sobe in je opazil
to; čutil se je, kako se banu zaustavlja noga
na pragu. Ban pa se je hitro osvestil spom-
nivši se svoje dolžnosti. Bublik je stopil
junaški naprej, se poklonil jako resno in
rekel:

Bolgarski knez v Parizu.

PARIZ 16. Bolgarski knez Ferdinand
je danes ob 11. uri in četrt predpoludne
došel semkaj. Na kolodvoru so kneza
vsprejeli general Duboi, kakor zastopnik
predsednika, ministerski predsednik Rouvier
in oboje bolgarske agencije. Kneru so bile
akazane vojaške časti. Knez se je nato od-
peljal v ministerstvo za znanje stvari, kjer
bo stanoval.

PARIZ 16. Bolgarski knez Ferdinand
je v ministerstvu za znanje stvari vsprejel
črnogorskega princa Mirka. Nato se je podal,
spremljan od častne straže, v palačo Elysée.
Na potu tjakaj je kneza pozdravljala velika
množica ljudstva. Knez je ostal pri predsed-
niku eno uro. Nato je kneza vsprejela soproga
Loubetova. Predsednik je takoj vrnil obisk
knezu, ki je obedoval v ministerstvu za znan-
je stvari. Popoludne obišče knez predsednika
senata in zbornice.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 16. Ministerski pred-
sednik baron Fejervary je danes predpoludne
odpotoval na Dunaj, kjer bo vsprejet od ce-
sarja v avdijenci.

BUDIMPEŠTA 16. „Ogrski brzjavni
biro“ poroča z Dunaja: Ministerski predse-
dnik baron Fejervary, trgovinski minister
Vöös in državni tajnik v ministerstvu za
finanze, Popović, so danes opoludne došli
semkaj. Baro Fejervary je bil ob 2. uri po-
poludne vsprejet v avdijenci.

BUDIMPEŠTA 16. „Ogrski brzjavni
biro“ poroča z Dunaja: Ministerski predse-
dnik baron Fejervary se je po avdijenci, ki
je trajala pol ure, povrnil v ogrsko minist-
stvo. Najbrž ostanejo baron Fejervary, Vöös
in Popović tudi še jutri na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 16. „Ogrski brz. biro“
poroča z Dunaja: Kakor smo zvedeli, je
reaktiviranje ministerstva
barona Fejervary-j a sklenjena
stvar. Tozadevna ročna pisma utegnejo biti
priobčena v kratkem.

Dogodki na Ruskem.

MOSKVA 16. Tukajšnji črkostavci so
danes sklenili, da ustavijo delo za tri dni.
S tem hočejo skazati svoje simpatije za svoje
moskovske kolege.

PETROGRAD 16. Vladni list poroča:
Z dnevnim poveljem od 15. t. m. je veliki
knez Crl Vladimirovič odpuščen iz službe.
(To pomeni, da je črtan iz armadne liste).

PETROGRAD 16. Pruski princ Leo-
pold je včeraj zjutraj došel semkaj in je bil
slovesno vsprejet. Prince, ki se je kakor
gost carja Nikolaja nastanil v zimski palači,
je predpoludne obiskal carsko rodbino v Peter-
hofu.

PETROGRAD 16. Med pogrebom kneza
Trubeckega je bil vese Znamenski trg na-
polnjen z ljudmi, ki niso mogli priti na ko-
lodvor. Ko je nenadno počil strel iz revol-

— Hvaljen Jezus! Ban vse Slavonije
Detrik Bublik skromno pozdravlja gospod-
stvo prečastnega gospoda Ivana, škofa cerkve
zagrebške.

— Na veke! Amen! se je začel Ivan
š; pokornejo priklanjati ter je pokazal z
roko na sedež pokrit s pregrinjalom na ka-
teri je ban resel. Škof je nadaljeval smeh-
ljaje se: Skromnemu slugi kraljevske svet-
losti je v čast in diko, da more pod svojo
streho pozdraviti namestnika vladarjevega v
teh krajih.

Detrik se je zahvalil na tem laskanju
samo z resnim migom: sedel je kakor lesen
ter upiral svoje očesi v škofa. Svedenik ni
vračal teh pogledov naravnost, ampak je
iz-pod očesa motril rovega bana, ne bi-li
mogel uganiti na njegovem obrazu kako
težno žico, slabost ali hibo. Na žalost ni oko
Ivanovo zapazilo ničesar drugega, nego zabu-
hel, kozov obraz, debeli ustnici, motni očesi.
Vse to je bilo kakor zamazan rokopi, preko
katerega je potegnil z rokavom. Najbolj pa

verja, so kozaki napadli množico ter jo raz-
kropili. Ko so truplo po železnici odpeljali,
je množica z radežimi zastavami korakala po
Nevskem prospektu. Policija in vojaštvo sta
množico razgnala, a ista se je zopet zbrala.
Pri vseučilišču je množica ljudstva naletela
na patrulje orožnikov in konjenštva ter je
metala na njih kamenje. Policija je del mno-
žice, ki ni mogla ubežati v vseučilišče, razpo-
dila. Dve osebi sta bili poškodovani.

VITEBSK 16. (Petrogr. brz. agent.)

V osrednji ulici je policija odkrila tajno ti-
skarno in je našla zalogo prepovedanih spisov
s pečatom socijalno revolucionarjskega odbora.
Aretovanih je bilo 30 oseb.

„Narodnjaki“.

V svoj govor na protestnem shodu v
Trstu proti spletčenju ministerskega pred-
sednika barona Gautscha proti splošni volilni
pravi je vpel gospod Eblia Kristan
tudi neko staro rekrimacijo, ki jo zastopniki
slovenske socijalne demokracije navadno po-
navljajo mešone na vsakem svojem nastopu.
Rekrimacijo namreč, da se slovenske soci-
jalne demokrate kar tja v en dan označa
kakor »izdajice« naroda. Iskreno bodi izjav-
ljeno, da ta rekrimacija od socijalnodemo-
kratične strani vzbuja v nas neko zadoščenje,
ker involvira pripoznanje, da je izdajstvo na
idejalnih interesih grda stvar, ki se je mora
človek le sramovati.

V zaključku svojega govora pa je podal
g. Kristan nekaj izvajanj, ki morejo služiti v
pojasnilo, zakaj da neše širše mase prihajajo
do jako čudnih in mnogokrat naravnost ne-
smiselnih sentenc o političnih strankah in
strujah, oziroma njihovih namenih in ciljih,
in osebah, ki delajo in nastopajo v imenu
teh strank.

Krividu na tem, da ima naše ljudstvo
često tako čudne pojme o javnih stvareh,
pripisuje gospod Kristan pomanjkanu poli-
tične zrelosti, oziroma politične šole mej našimi
širokimi masami.

Gospod Kristan ima prav. Nu, priznati
pa nam mora, da ta nedostatek obstoji v po-
sebnost veliki meri tudi v njegovi stranki in
da poraja v vrstah slovenske soc. demokracije
jako čudno zasukanje pojme o političnih javnih
stvareh.

Z vsaj toliko pravico, kolikor jo imajo
socijalni demokratje, da tožijo proti temu, da
se jih tu pa tam označa kakor izdajice na-
roda, morejo pristati slovenske narodne
stranke in njih voditelji obsoditi, da mnogo-
kateri socijalni demokrat govori o »narod-
njaštvu« in »narodnjakih« z n prikritim zani-
ževanjem, kakor da je to »narodnjaštvo«, vir
vsega zla, in kakor da je sleherni narodnjak
personificirano sovražstvo proti delavski ma-
sam.

Ko je g. Kristan v svojem govoru po-
šiljal vso svojo zgovornost v boj proti dru-

je peklo škofa, da na tem licu ni opazil
niti sledi kakega usmeva ali prijaznosti.

— Hotel sem te obiskati takoj po svo-
jem dohodu, ali nekoliko sem moral okre-
piti od težkega dolgega pota in za svetlega
kralja sem moral izvršiti neka opravila.

— Čemu to opravičevanje, velemečaji
gospod? Jaz se sicer ne umem pobliže v
državnih poslih, ali po tem, kar sem videl,
morem slutiti, da to ni nikaka šala vladati
državo ali deželo, posebno, ko je človek
došel v ptuj kraj, med tuji svet, kjer tudi
najbistrejša glava ne ve v prvem hipu na
katero stran naj se obrne komu naj
veruje.

— Res je, je potrdil ban, zato odpusti
gospod škof, ker sem nekoliko zakašnil.

— Ali kaj naj odpuščam ban? Nade-
jam se za trdno, da si bova midva medse-
bojno pomagala ter da bova ob vsaki priliki
pazila ne le na korist kralja in demovine,
ampak da bova gledala vzajemno tudi na
najino lastno korist, najino oblast in čast.

PODLISTEK.

313

Prokletstvo.

Epigonijski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval
in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O. A.

Škof je ravno zaprl uro, kar je hotelo
reči, da se ozre malo po gospodarstvu, ko
so mu javili, da mu je novi ban s četo ko-
njenikov pal v dvor. Cerkvenjaku je malo
pordečel obraz, menda zbog male zadrega.
Spomnil se je besed Prišlinovih, o katerih
je potem mnogo in mnogo razmišljal, ter se
potem razmišljevalje prepričal, da je jedro
županovega govora resnično. Obžaloval je
celo, da nima poleg sebe te desne roke,
Grge namreč, ki bi ga gotovo sokolil in
junačil. Nu, župan se je danes umaknil v
goro, kjer je imel v zatišju dvorec in malo
gospodarstvo. In je hotel malo pogledati,

proti splošni volilni pravici, je bilo čuti, kako so iz množice — in sicer načinom, ki je jasno izražal čustvo, ki spaja ogorčenje in zaničevanje — klicali: Taki so narodnjaki! To je narodnjaštvo!

Tem ljudem je »narodnjaštvo« vir vsemu zlu in »narodnjaštvo« je pri njih seveda tudi nasprotnik splošni volilni pravici. Ravno onim, ki so tako vsklikali, bi bile krvavo potrebne, da si vzamejo k srcu besede, ki jih je govoril njihov lastni nadarjeni voditelj na zaključku svojega govora na protestnem shodu na vrtu gostilne »pri zlatem levu« v Trstu. Uče naj se, čitajo naj, razmišljajo naj trezno, izkratka: gledajo naj, da si pričobe pravih pojmov o naših javnih stvarih in izlasti o programih in ciljih naših domačih strank. Potem ne bodo zagrešali takih žaljivih in krivičnih vsklikov. Če je dr. Tavčar govoril proti uvedanju splošne volilne pravice, je govoril to v svojem in svojih čjih somišljenikov imenu, ni pa govoril v imenu »narodnjaštva«! Nočemo delati ekskurzij na polju političnega snovanja in stremljenja v drugih slovenskih pokrajinah. Ostajamo za danes na našem tržaškem ozemlju in izjavljamo slovesno, da je vse slovensko tržaško narodnjaštvo, v kolikor je srečujemo na široki cesti javnosti, in da so tudi njega takozvani voditelji za splošno volilno pravico, za velepostulat politične pravičnosti.

In takih »narodnjakov« je bilo na shodu lepo število, ki so najpazneje sledili izvajanju socialno-demokratskega govornika. Ravno zato, ker so hoteli manifestovati za ta postulat širokih mas, so prišli in so radi pozabili za politične difference, ki jih sicer ločujejo od politične smeri, kateri sledi govornik. Ko bi dotičniki le nekoliko znali misliti, bi vedeli, kakov nezmišeln zagrešajo, ako identifikujejo pojem »nasprotstvo proti splošni volilni pravici« s pojmom narodnjaštva.

Da, da, dotičniki naj slušajo modri in pametni nasvet svojega voditelja: uče naj se, da bodo politično dozorevali in da dobe boljše pojme o javnih stvarih. In izlasti naj gledajo, da si pričobe boljše umevanje pojma »narodnjaštvo«. Kaj obseza pojem »narodnjaštva« v svoji pristnosti in čistosti?! Nič drugega, nego — ljubezen do svojega lastnega naroda! Je-li to morda nelep svojstvo, ki dela človeka odlojenega? Je-li morda to čustvo v nasprotju s cilji mogočnega socialnega gibanja? Ne, ljubezen do svojega naroda je celo najnaravnejše čustvo ob internacionalni ideji — do vsega človeštva. Ljubiti svoj narod in se boriti za njegove idealne in moralne koristi, ne pomenja sovraštvi do drugega. In fakt je ta, da nacionalistični boj ne povzroča tisti, ki čisto in plemenito ljubijo svoj rod, ampak elementi, ki slučajno ugodnejše položanje in večjo moč svojega lastnega naroda izkoriščajo v namene gospodstva željivosti. V tem smislu moremo reči, da se v šibkejših in tlačnih narodih tudi socialna demokracija ne le ne zagreša proti načelom svoje stranke, ampak da je celo v dolžnosti, da se zavzema za koristi svojega lastnega naroda, da je — narodnjaška v pravem, čistem smislu! Še več: kako naj kdo v resnici ljubi druge narode, ako ne ljubi niti svojega?! Ni

Bodiva torej prijatelja, je nadaljeval škof, ponudivši banu roko, ali bova?

Detrika je nekoliko zbehal ta srčni razgovor, bil je res v zadregi radi te prijateljske ponudbe. Komaj da je radi dolžne uljudnosti rahlo odgovoril na stisek škofove roke. Hhratu pa je, kakor da mu je nekaj zasvitalo v glavo, obrnil glavo in odgovoril:

— Nikakor se ne morem odreči nade, gospod škof, da bova danes jutri dobra prijatelja, ki bova pridno služila kralju in domovini, vse po zakonu, seveda. V meni boš, gospod duhovni oče, vsikdar videl človeka, ki brani zakon. Zato sem tudi od kralja sem poslan mesto gospoda Lučence, ki se za mnogostoro krivico ni menil, pak je zato vsa naša na napačno pot. Ljudje kriče, da se krivo sodi, da se zakon gasi, da sta v tej kraljevini zavlada razbojstvo in sila. In v mnogem pogledu govore prav, to sem videl sam na svoje oči. Nu, vendar se ne dejam, da bova midva danes jutri velika prijatelja. (Pride š.)

tudi ni — do tega zaključka prihajamo mi — prav socialen demokrat!

Konferenca na Reki.

Veliki fiasko Frankove skupščine v Zagrebu.

Iz Zagreba poročajo od 15. t. m.: Današnji »hod, ki ga je sklical voditelj »čisti«, dr. Frank, se je spremenil v Frankov poraz, kakor ga isti še ni doživel. Od Frankovih pristašev jih ni prišlo na shod niti toliko, kolikor jih je bilo podpisanih na proglasu. Okolo 2. ure popoldne so prišli v sprevedu s pouličnimi pobalini, da jih je bilo več število pred zgradbo »Kola«, kjer so že našli veliko maso naroda, socialistov in naprednjakov, ki jih je čakala in mirno dopustila, da so oni prvi šli v dvorano »Hrvatskega Sokola«. Na to so šli v dvorano socialisti in naprednjaki. Takoj se je videlo, da so bili ti poslednji v pretežni večini. Policija je bila v dvorani in zunaj dvorane. Pred 3. uro je vstal neki Frankovec, da otvori shod, ali valed viharja protestov ni mogel priti do besede. Konečno je prišel nekako do besede Frankov pristaš Peršić od »Hrvatskega Prava« ter je predlagal za predsednika shodu umirovljenega majorja Luko Starčevića. Na to je zaklical vodja naprednjakov, dr. Lorković: »Mi smo vešini, mi imamo pravico predlagati predsednika!« Od vseh strani se je klicalo: »Proč s Peršićem!« »Čisti« so upili: »Živio Starčević!«, nakar so drugi odgovarjali s »Živio Korač!« Med upitjem in ropotom ni mogel nihče priti do besede. Frankovci so skušali pridobiti za se dalmatinske dijake, ki so bili zbrani v skupini, a ti se niso odzvali njihovu pozivu. Frankovci so vpili: »Mi smo pozvali na shod Hrvate, a ne izdajate!« A naprednjaki: »Zakaj ste pa došli semkaj!« Nato je nastalo viharo klicanje: »Živela splošna volilna pravica! Živela reška resolucija! Živela Dalmacija!« itd., zatem pa: »Proč s Frankom!«, »Proč z avstrijanščino«, »Proč s Khuenovimi izmečki!« »Proč s tujimi agenti!« Tako je minula ena ura, ne da bi bilo prišlo do vojitve predsednika, niti se je vršil shod, ampak ga je policijski poverjenik Belošević razpustil. — Ko je priobčil razpust shoda, so zopet iz tisoč grl zaorili po dvorani klici: Živela splošna volilna pravica! Živela reška resolucija! itd. »Čisti« so vsi pobiti odšli pred stanovanje Frankove, kjer so mu priredili ovacijo, toda ista je bila zelo tozna, ker se je večina Frankovcev že prej razšla. Ostala masa naroda se je pa podala na Zrinjski trg v impozantnem sprevedu. Tukaj je Dalmatince Perat imel navdušen govor, v katerem je pozdravljal reško resolucijo, kakor največvalko nove dobe. Ogromna množica se je razšla ob navdušenih klicih.

Pogajanja med Italijani in Slovani

radi delovanja deželnega zbora istrskega so se baje razbila. Tako vsaj posnemamo iz »Piccola« in drugih neslovenskih listov. Prvi trdi seveda, da je na nevapehu kriva »ne-nasitnost« hrvatsko-slovenske manjšine, do čim da so Italijani šli do »skrajne meje« v popuščanju.

Ker nam sicer dobro informirani »Piccolo« ne pripoveduje, ne v čem so sestajale pretirane zahteve slovenskih zastopnikov, ne v čem koncesije veldušnih Italijanov, je jasno, da se Italijani sami čutijo krive in da hočejo le zakriviti to dejstvo. Torej ostaja še na dalje ta unicum, da večina deželnega zbora tira abstinenčno politiko v ta namen, da bi izključila iz deželnega zbora jezik večine prebivalstva v deželi!!

Drobne politične vesti.

Proračun mesta Zagreba. Izdatki mesta Zagreba bodo glasom proračuna za leto 1906. znašali 1.152.000 krcn.

Položaj na Kavkazu. Iz Petrograda javljajo, da je, glasom poročil iz Kavkaza, položaj tamkaj zelo vznemirjaven. Po vsem Kavkazu da silno vre med prebivalstvom.

Zveza med Italijo in Črno gorco. Novosadski »Zastava« poroča s Dunaja, da se je med Italijo in Črno gorco sklenila orka zveza. Iz Italije je bilo nedavno odposlanih v Črno gorco 40 topov s potrebno municijo.

Otvoritev srbskega vseučilišča. Iz Belegrada javljajo, da je

v nedeljo kraj Peter slovesno otvoril srbsko vseučilišče. Zastopani so bili na slavnosti vsi jugoslovanski narodi.

Domače vesti.

Naš jezik na e. kr. davkarjih. Pred seboj imamo spis e. kr. davkarije v Sežani, ki pozivlja nekega v Trstu bivajočega Slovence, naj plača toliko in toliko hišonajemninskega davka. Tiskovina je samo italijanska. Istotako je tudi italijanski naslov na kuverti.

Že dejstvo, da ima e. kr. davkarija v slovenski Sežani in na izključno slovenskem Krasu samoitalijanske tiskovine, je prezačeno, čilno za dvojno mero, ki je v rabi na naši državni upravi. Mi bi hoteli vedeti, dali ima kaka e. kr. davkarija v kraju z italijanskim prebivalstvom tudi samoslovenskih tiskovin za morebitne slovenske stranke?!!

Vraga jih ima! Saj jih nimajo niti v čisto slovenskih okrajih, ampak imajo navadno nemško-slovenske!!

Nu, oglejmo si današnji konkretni slučaj! Uvažuj, da se tirja tu hišonajemninski davek za objekt, ki leži v slovenski davčni občini, in uvažuj, da davkarija sama piše stranko pravilniku slovenskim pravopisom, moremo reči, da je ta stranka notorično slovenska in da je tudi e. kr. davkarija v Sežani morala vedeti, da je slovenska! Kakov je bil torej razlog, da je ta e. kr. oblast piše samoitalijanski? Možno je dvojno. Ali e. kr. davkarija v Sežani jednostavno ignorira pravico našega jezika, ali pa je bilo zanjo odločilno dejstvo, da dotična stranka biva v mestu Tržaškem in da na e. kr. uradih našega Primorja velja princip, da se s strankami v Trstu sploh obdruje le italijanski. Proti takemu principu pa moramo že najodločneje protestovati! Na vse zadnje umejemo, ako italijanska gospodovalna stranka zadržuje izključno italijanski značaj Trsta. Ali tega ne moremo dopuščati, da bi e. kr. oblasti v slovenskih okrajih poslovale kakor nekaki eksekutivni organi na vzdrževanju te fikcije! To pa ne, gospoda cesarsko-kraljeva! Člen 19. avstrijskih temeljnih zakonov od 21. decembra 1867. (drž. zak. št. 142) je tako jasno stiliziran, da absolutno izključa sleherni dvom. Ta člen XIX. je bil že citiran neštetiokrat. Ali, ker je potreba, da je določilo tega člena avstrijskih državnih zakonov pravi vade mecum za vsakega Slovence, naj ga tu ponatisnemo vnovič: »Vsa plemena države so enakopravna in vsako plemo ima nedotakljivo pravico do varovanja in negovanja lastne narodnosti in lastnega jezika. Država pripoznava enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradu in v javnem življenju. V deželah, kjer biva več plemen, naj bodo javne učilnice urejene tako, da vsako teh plemen brez sile za učenje drugega jezika dobiva potrebna sredstva za izobražbo v svojem jeziku.«

Ste-li umeli, gospodje na e. kr. uradnji v Sežani! Vsakomur, ki mu je materialni jezik kateri v deželi navadnih jezikov, ste dolžni tudi vi pisati v njegovem materinem jeziku! Ali hočete morda trditi, da v Trstu slovenščina ni v deželi navaden jezik in da za Slovence, ki biva v Trstu, določilo člena XIX. drž. osnovnih zakonov ne velja? Če ste na tem stališču in če hočete to praktično uveljavljati, potem vam pravimo, da ste, o gospoda e. kr. uradniki na davkariji v Sežani, v očitni revoluciji proti opetovanim pravorekom ministerstev in najviših sodnih oblasti, ki so razsodile, da je slovenski jezik tudi v Trstu deželni jezik. Ste torej državni uradniki — prava avstrijska speccjaliteta. Tudi proti § XIX. drž. osnovnih zakonov ste v revoluciji, ker hočete v nasprotju z jasnim določilom tega zakonskega člena, siliti Slovence v učenje drugega deželnega jezika, da bo umel, kar mu vi pšete!

Ne, tako si ne damo gospoda moja. Čim je slovenski jezik legitimno pripoznan kakor deželni jezik — v Primorju, ne izvzemši Trsta, je vaša dolžnost, da slovenski pišete — vsakemu slovenecu neglede na to, ali biva v Sežani ili v Kopri, ali — v Trstu! Nu, v dvomljivih slučajih bi se potrpeli tudi mi, ali ko je stranka tako notorično slovenska, kakor je v našem konkretnem slučaju, ne bomo molčali ker ne smemo molčati. Neizprosno bomo zahtevali, da se našim ljudem po naše piše, pa če bi tudi radi tega imela priti v nevarnost — fikcija o izključnem italijanskem značaju Trsta. Izvolite to vzeti na znanje!

»Schundblatt«. Neki bivši gojenec škofjekega konvikta v Trstu nam piše, kako strogo so jim od direkcije strani prepovedovali čitati »Edinost« in kako da je neki zelo visoki cerkveni dostojanstvenik imenoval naš list: »mladino kvareč Schundblatt«.

Dotični »zelo visoki cerkveni dostojanstvenik« naj nam verjame, da nas njegova sodba o našem listu pušča ledenohladne potri do dna duše. Kajti to je nam pač vseeno, kako se glase nemške sodbe o »Edinosti« in smo zadovoljni in veseli, da ga naše tržaško slovensko ljudstvo rado čita.

Naj damo torej le še izraza svojemu ponižnemu dvomu, da bi bilo zasramovanje narodno-političnih nasprotnikov res najbolje vzgojevalno sredstvo kjer-si-bodi, ne izvzemši — škofjskih konviktov. Pa tudi praktično ni menda.

Naš mladi dopisnik vsaj nam zatrja, da je še le valed tistega zasramovanja postal priden čitatelj in pristaš — »Edinosti«!

Pol resnice, pol neresnice. — Razni nemški listi so prinesli te dni vest, da se je dne 13. t. m. v Trstu vršilo neko slovensko zborovanje, na katerem je bil vsprejet sklep proti ustanovitvi italijanske univerze na stroške občine, dokler se ne ustanovi slovenska ljudska šola. »Piccolo« je valed te vesti napisal kar cel članek.

Na tej vesti je toliko resnice, da so se tržaški Slovenci ob vsaki dani priliki — v mestnem svetu, na javnih shodih, v spomenicah in zadajšč na shodu narodno-radikalnega dijaštva, da niti ne govorimo o neštetilnih izjavah v našem listu — izrekli v tem smislu.

Tržaškim Slovence pa ni nič znano, da bi se bil dne 13. t. m. vršil kak tak shod. To vest je najbrže spravil v liste kak židovski »šmok«, da si prsluži tistih par bornih kronic za — najnovejšo izvirno vest!!

Tudi laški predavatelj Guido Mazzoni je dal povoda našim »civilizovanim« sosedom, da so zopet enkrat demonstrirali proti nam tržaškim Slovanom. Ko je minolo nedeljo minilo Mazzoni-jevo predavanje v prostorih bivše »Unione ginnastica«, je labonstra »mularija« (mala in velika) zapela »Patrijo v rešetu« in to ne samo v zaprtih prostorih, ampak tudi na ulici. Tako nastopanje neodrešencev se mora že gabititi tudi pametnim Italijanom, kajti ti se običajno vzdržujejo sličnih »otročjih« provokacij. Mladina pa je tako okužena s sovraštvom (do vsega, kar ni laško, da ne dela z svojimi nastopi nikake časti italijanski 2000-letni kulturi!

Kranjsko šolstvo. Piše se nam: Zalosne politične razmere na Kranjskem so dosedaj slovenskemu narodu v vsakem oziru le škodovali. Vsak pravi rodoljub, bodi pristaš te ali one stranke, gotovo želi in pričakuje, da te razmere čim prej nehajo. Danes se ne bojuje pri nas dve politični stranki za narodno dobro, gospodarstvo, ali za narodovo samostojnost. Kdor čita naše časopise, vidi, kako se voditelji raznih političnih strank vedno le cesebno napadajo v časopisih. Ti članki gotovo ne povzdigujejo slovenskega naroda ne materialno ne moralno.

Politični boj na Kranjskem je srečno dovedel Slovence do popočne narodne apatije ali mlačnosti.

V narodni družbi, naj je ista klerikalna ali liberalna, se rabi večinoma le nemščina. Narodne gospe in gospice tudi v čitalnicah kaj radi nemško govorijo.

Največ pa je krivo tega naše šolstvo sploh, izlasti še nezadostno število dekliških srednjih šol, v katerih bi se naš ženski slovenski naraščaj zamogel vzgojevati v narodnem duhu ter bi se mu vcepljala ljubezen do narodnega — slovenskega jezika in vzbujal narodni ponos. Sramota je za vso Kranjsko, v kateri se nahajajo le trije odstotki Nemcev, da je vse srednje šolstvo popolnoma nemško. Vsa Kranjska nima ni ene slovenske gimnazije. Le nižja gimnazija je slovenska.

Pred leti je res deželni zbor sklenil podpirati izdajo potrebnih slov. knjig za višjo gimnazijo in tedaj je današnji dvorni svetnik Šuklje v deželnem zboru povzdignil svoj glas proti temu predlogu. Deželni odbor je pod roko naznanil izvestnim profesorjem, naj izdelajo potrebne knjige. Danes pa od knjig ni ne duha ne sluha.

Tako se izvršujejo pri nas sklepi deželnega zbora. (Dalje pride).

Dražba na železnici. V četrtek dne 19. t. m. se bo vršila v magazinu II. za oddajanje tovorov (v II. nadstropju) na tu-

kajšnjem kolodvoru južne železnice javna dražba nedviganih predmetov. Predmete, ki se imajo prodati, treba odvesti takoj in položiti kupnino. Sernam teh predmetov je razobesen v vestibulu tukajšnjega kolodvora.

Potrebo kake slovenske trgovine s papirjem sem zopet enkrat britko občutil, ko sem stopil nekega dne v trgovino »Stokel & Debarba«.

Prizor, ki se mi je mudil tu, me je dirnil tem neprijetneje, ker sem pričakoval vsaj nekaj dostojnega vedenja nasproti Slovincem. Ali drugače me je poučil ta-le slušaj:

Prišel je kupit v omenjeno prodajalno deček, ki pa je prodajalec nagovoril z »digo«. Da-li je to dostojno ali ne, to razmotrivati ni naš namen; zanima nas pa odgovor na to besedo. »Te pol andar a Lubiana« in nekaj kakor »Gehea Laibach« je sledilo na ta nagovor od strani prodajalčeve.

Brez ozira na to, da dotičnik niti ni poznal dečka po nosu, kaki narodnosti da pripada, je to zares višek narodne nestrpnosti, mržnje nasproti slovenskim odjemalcem in tudi dobra porejla neumnosti zraven. To pa zato, ker pošilja dečka v Ljubljano, ko ima vendar tudi v Trstu evet surovosti na razpolago, ki pa se rekrutira največ iz bratov — regnicolov!

Slovani.

Dostavek uredništva. Ponudbo g. dopisnika vsprejemamo.

Russkij kružok. Oni p. n. gospodje, ki imajo izposojene knjige Puškinske, so tem potom naproščeni, da blagovolijo vrniti iste v »Slovensko šitalnico«, ker jih bo kružok rabil na konverzijskih večerih.

Ob enem opozarjamo, da je noč ob pol osmih prva ura drugega tečaja.

Odbor.

»Slovensko planinsko društvo«. Na zadnji izlet slov. plan. društva v romantični Čeraikal je prihitelo kakor navadno mnogo prijateljev lepe narave.

Na postajo v Boršt, kjer je bilo zbirališče, se je pripeljalo z vlakom lepo število izletnikov, potem pa je stopala vsa družba pogumno naprej proti Boljuncu v Dolno, odhod na Socerbo, kjer se je mudil izletnikom, vzle malo oblačnega vremena, krasen razgled.

Posetivši še jamo Socerba, se je družba pomikala po poti zzznamovanem od slov. plan. društva, ob lepem gorskem robu mimo prijazne vasice Kastelce. Po 4 urni hoji so planinci dospeli na svoj cilj, v romantični Čeraikal.

Vrli člen plan. društva, trgovec in gostilničar gosp. Šiško, je z lahkavimi besedami, povdarjajoč izlasti važnost planinskega društva, izrazil veliko veselje, da mu je čast vprejeti tako lepo število planincev pod svojo streho.

Vsprejel je planince v resnici s pravim veseljem, temu je svedočilo izvrstno kosilo, ki pač zasluži vsestranske pohvale, zato priporočamo vsem izletnikom to izborna domačo, slov. gostilno.

Še prezgodaj je prišel čas povratka: ob 4. uri popoldne so izletniki odkorakali proti Osnu preko Mačkovelj, kjer se je družba razpotila, en del je šel proti Življam, drugi proti Borštu, ter je dospela peš v Trst ob 9. uri zvečer, zadovoljna od vžitka tega lepega izleta.

Umrla je dne 14. t. m. v Kobilglavi na Krašu v najlepšem cvetu svojega življenja 18 letna Rozalija Pipan, hčerka bivšega večletnega župana Josipa Pipan. Mir ojeni duši!

Slovenska zmaga na Štajerskem. V St. Lenartu v Slov. Gor. so na volitvi iz veleposredstva za okrajni zastop zmagali Slovenci.

Električno zvonjenje po cerkvah. Tehnik Flückiger je iznašel način, po katerem se bo lahko zvonilo po cerkvah električnim putem. Način je popolnoma priprost. Flückinger je dobil že patent za svojo iznajdbo.

Kongres jugoslovanskih časnikarjev se bo vršil, kakor javljajo iz Belegagrada, dne 20. in 21. novembra. Srbski književniki bodo dne 21. t. m. imeli posvetovanje, da določijo program shoda. Poziv jugoslovanskim književnikom in časnikarjem se razpošilja te dni.

Grozna smrt. Prehod dveh vlakov preko človeškega trupla. Predminolo noč po polnoči so našli na progi železnice Trst-Poreč, in sicer pod škedenjnim hribom, kose

razmesarjenega človeškega trupla, ki so bili razstrešeni, kos tu, kos tam, za kakih 80 metrov na daleč ob železničnem tiru. V nekaterih krajih so bili kar kupi popolnoma zmečkanega mesa.

Bila je takoj obveščena redarstvena oblast, ki je takoj poskrbela, da je šla na mesto nesreče sodna komisija, katero je vodil preiskovalni sodnik dr. Pollanz.

Sodna komisija je dognala, da je vlak, ki odhaja v Poreč s postaje sv. Andrej ob 7. uri in četrt, na prehodu čez progo blizu plavža povozil 90 letnega Ivana Habe, doma iz Logatec, ki je bil čuvaj tam blizu naba-jajočega se lesnega skladišča gospoda Mo-sconi. A dognalo se je tudi, da je šel preko že poveženega trupla tudi vlak, ki prihaja iz Poreča v Trst ob 10. uri in 7 m.!!!

Kolkor kosov trupla nesrečnega pokoj-nega starca je bilo mogoče pobrati, te so složili skupaj ter jih neeli na pokopališče pri sv. Ani.

Seveda se je takoj uvedla preiskava, kdo da je odgovoren za to nesrečo.

Kakor smo porneje izvedeli, se govori, da se je pokojnik se samomorilnim neme-nom sam vrgel pod vlak. Od d uge strani smo čuli, da je bilo pokojniku ime Ivan Ga-lant in ne Ivan Habe.

Pretep v kavarni. Streljanje z re-volverjem. Predsinošnjim ob 1. uri in pol po polnoči je bila prišla družba mladeničev z dvema dekletoma v kavarno Cesareo. V kavarni je pa pri drugi mizi sedela druga družba mladeničev. Ti poslednji so začeli nekako požaljivo pogledovati dekleti, kar, seveda, ni bilo všeč onim, ki so bili z de-kletoma. Ko so se ti navdili te igre, so pa začeli zmerjati one, ki so gledali njih de-kleta.

Seveda niso oni molčali. Vnel se je be-sedni prepir, ki se je pa kmalu spremenil v pravcati pretep. V kavarni je nastalo pravo bojišče. Lstali so kocarci, letale so buteljke in pesti.

Posegel je vmes kavarnar Karol Pipan. Ta je prijel dva najhujša berleca pod pa-zduhe ter ju hotel spraviti na ulico. Ta dva sta potegnila iz žepov nože, ter mu grozila z istim. Pipan, videč se v akrajai nevarno-sti, je pa vzel iz žepa revolver in vstrelil v zrak. A mesto da bi bilo to pretepaše po-mirilo, jih je le še bolj razgrela. Pipan, to videč, je šel iz kavarne na ulico in tam vstrelil še trikrat v zrak v svrhu, da bi s tem prikladal redarje na pomoč.

Ta svoj namen je Pipan tudi dosegel, in ko so redarji prišli, so aretovali tri pre-tepaše. Eden teh, 24 letni težak Krstuf Vi-dotto, je bil ranjen na čelu, kamor mu je bila priletela buteljka pivs. Rano mu je iz-pral pozneje zdravnik društva »Igea«. Ostala dva sta 25 letni krošnjar Roman Baldassi in 20 letni težak Peter Degriani.

Pozneje se je pa dognalo, da sta se po-slednja dva udeležila pretepa le z namenom, da bi mirila, in v sled tega sta bila izpuščena na svobodo, dočim je bil Vidotto pridržan v zaporu.

Koledar in vreme. — Danes: Hedviga, vdova; Branko; Mira. — Jutri: Luka, evangelist; Grdimir; Travica. — Temperatura večeraj: ob 2. uri popoldne + 16° Celsius. — Vreme večeraj deževno.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi svoj koncert v nedeljo dne 3. decembra t. l. z jako obširnimi vsporedom. Kje se bo vršil ta koncert to se objavi pravčasno. Toliko na znanje bratskim društvom, da bi to uvaževala o dolčevanju svojih ve-selic.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel svojo sejo v sredo zvečer ob 7. uri v pisarni dra. Gregorina.

Književnost in umetnost.

»Naš Dom«. Zbirka povesti, pesmi in narodnega blaga, zanimivosti it. l. V. zvezek. V Celju 1905. Izdala in založila zvezna tr-govina. Cena 50 stotink, po pošti 10 sto-tink več.

Josip Regali: Reliëfi. Tiskal in zalo-žil Dragotin Hribar v Ljubljani 1905.

Praktischer slovenscher Sprach-führer für Touristen, Sommerfrischler und Handlung reisende mit genauer Angabe der Aussprache. Triest, F. H. Schimpff. — Cena 60 stotink.

Broj 138. »Trščanskog Lloyd«, lista za narodno gospodarstvo izlazećeg svake su-bote u Trstu, donosi dne 14. listopada t. g. bogati i zanimivi sadržaj.

»Trščanski Lloyd«, preporuča se sam po sebi. On donosi članke u svim strukama na-rodnog gospodarstva. S toga nijedan otmjeniji trgovac, industrijalac, obrtnik, posjednik, po-morac, ne bi smjeo biti bez njega. I svrati-šta, kavane, gostione, šitalnice, obćne, šte-dionice, banke, obrtne i vjeresijske zadruge, jednom rieči, svi bi morali držati »Trščanski Lloyd«, kojemu je zadaća, da ore i radi na onom polju naše budućaosti, našeg dobrosta-nja, koje je jedino sredstvo našeg uskrauća. A to je polje: narodno gospodarstvo.

Predplata na »Trščanski Lloyd« iznosi: na godinu K 12, a na pol godine K 7 u cijeloj monarkiji austro-ugarskoj. Izvan Austro-Ugarske, gdje godj bilo, godišnja predplata iznosi 20 franka u zlatu. Novci i pisma šalju se vlastiku i glavnom uredniku »Trščanskog Lloyd«, g. Fr. Kućiniću, Trst, Via Fabio Severo, br. P. 104, T. 246 (vla-stita kuća).

Zadnje brzojavne vesti.

Eksplodizja v plinarni.

BUDIMPEŠTA 16. Velika nevarnost ogaja je danes sjutraj pretla plinarni v Margaretini ulici. Ob 6. in pol uri jutraj se je v zgradbi za kotle pripetila eksplozija, ki je raztrgala streho zgradbe. Ls hitremu po-stopanju policije se je zahvaliti, da ni vsa tovarna zletela v zrak. Na poziv policije to naglo prišli gasilci, in tudi vojniki iz bližnje vojašnice. Nevarnost je bila velika, ker so v 49 retortah neprestano proizvajali plin. Proizvajanje so ustavili. Tekom 3 ure je bil ogenj pogašen.

Trgovina.

Borana poročila in 16. oktobra

Tržaška borza.

Napoleoni K 19 18—15 20, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240 45—240 75, Francija K 95 65—95 75, Italija K 95 65—95 75, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117 65—117 75, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 100 25 100 45, ogrska krona renta K 95 80 96, italijanska renta —, kreditne akcije K 672 — 675, državne železnice K 676 — 678, Lombardi 113 — 115, Lloydove akcije K 773 — 783, Brečke: Tisa K 331 75—335 75, Krupa K 496 — do 483, Bodenredit 1880 K 302 — 310, denkdredit 1889 K 302 — 310, Turško K 146 — do 148, Srbake — do —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	večeraj	danes
Državni de g v papirjo	101.20	101.20
„ srebru	101.25	101.15
Avstrijska renta v zlatu	119.30	119.30
„ kronah 4%	100.45	100.45
Avst. investicijska renta 3 1/2%	92.10	92.10
Ogrska renta v zlatu 4%	114.40	114.35
„ „ kronah 4%	95.95	92.10
„ „ 3 1/2%	86.75	86.75
Akcije nacionalne banke	1646 —	1645 —
Kreditne akcije	672.75	671.50
London, 10 Lstr.	240.30	240.37
100 državnih mark	117.25 1/2	117.52 1/2
20 mark	23.50	23.49 1/2
20 frankov	19.16	19.18
100 ital. lir	95.70	95.65
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 99 45, italijanska renta 105 15, španski exterieur 92 85, akcije otomanske banke 610 —. Menjice na London 251 45.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železo: — Lombardi 120 —, unificirana turška renta 99 85, avstrijska slat. renta 99 80, ogrska 4%, zla. renta 96 70, Lundska 481 —, turške sreće 134 50, pariska banka 15 74, nalgaške m. r. d. jonske akcije —, arcije na lito 16 94. Vziršana.

London. (Sklep.) Konsolidirana 8 1/2%, Lombardi 5 —, srebru 28 1/2, španzka renta 92 1/2, lijanaka renta 104 1/2, trčni bankovci, 4 1/2, menjice na Lunaju —, Mlačna.

Tržna poročila 16. oktobra.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 16 08, do K 16 10, rž za okt. K 13 08, do 13 10, oves za okt. od K 13 65 do 13 68, koruza za maj K 13 26 do K 13 28.

Pšena: ponudbe srednje, povpraševanje slabotno, tendenca mrta. Prodaja 15,000 met. stotov, za 5 do 10 st. nižje. Druga žita nespremenjena. Vreme: lepo.

Kava. (Sklep.) Kava Santos good av-rage za okt. mesec po 50 kg 48 —, rž, za dec 48 —.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good average za oktober 31 1/2, za dec 39 —, za marec 39 1/2, za maj 40 —. St. Ino. Kava Rio narado 100 40—41 nar —, 42—43 nar —, 44—46.

Hamb. (Sklep.) Sladkor za oktober 17 40, za nov. mesec 17 35, za dec. 17 4, za januar 17 60, za febr. 17 75, za marec 17 85. Mirno. Vreme: nestanovitno.

Lond. (Sklep.) Sladkor iz repasov 8 1/2 1/2. Salno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15 35, za november 15 35, za nov. februar 15 50, januar-april 15 75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23 10, za november 23 20, za november februar 23 40, za jan. april 23 75 (mirno). Moka za tekoči mesec 30 75, za nov. 30 75, za nov. februar 30 85, za jan. april 31 10 (stalno). — Repične olje za tekoči mesec 49 1/2, za nov. 49 1/2, za november-dec. 49 1/2, za januar-april 50 1/2 (mirno). — Spirit za tekoči mesec 32 —, za nov. 32 —, za jan. april 32 1/2, za maj-avg. 33 1/2 (ml. cno). — Sladkor surov 35, usn. nov. 20 1/2—20 3/4 (mirno), bel za tekoči mesec 24 1/2, za nov. 24 1/2, za oktober-januar 25 —, za januar-a ril 25 1/2 (mirno) rafiniran 58 — 58 1/2. Vreme: oblačno.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov dajapro po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Brayer i sinovi, Krizevac.

Tvrdka, G. Auerjevi dediči

pivovarna v korist družbi sv. Cirila in Metodija v Ljubljani, Wolfvoe ulice šte. 12, išče za Trst in okolice spretnega zastopnika oziroma založnika. — Reflektantje, ki imajo gostilno in ledenico imajo prednost. — Ponudbe je vložiti do 25. t. m.

V Barkovljah ali v Rojanu

se išče hiša z večjimi prostori, pripravnna za manjšo tovarno s parnimi stroji. Ponudbe pod „12“ „Edinost“.

Hočete se prepričati?

Obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 5 (vagal Torrente). „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke in kostumov za otroke. Površniki, močne jope, kožuh, paletot-ranglan. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). **Spezialiteta:** blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotavljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Tovarna pohištva

RAFAEL ITALIA

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton šte. 1 po zelo nizkih cenah.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa šte. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehnne otroke in rekonvalescente.

Provzročja voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Običajno s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

Trst.

ISČE SE **Aleznica** za nekaj ur na dan v ul. Boschetto 48, II. n.

Hiša z velikim hlevom ležeča v veliki vasi oddaljena 2 uri od mesta, ob glavni cesti, pripravna za vsako obrt in več zemljišče odda se v najem ali tudi prodaja. Naslov pove uprava lista.

Proda se dve lepi postelji in dve lepi ponočni omarici z marmornjem za jako znižano ceno; primerno bi bilo za novoporočence. Od 1. do 7. ul. Industria 653, V.

Deček zmožen slovenskega in italijanskega jezika, piše in čita slovensko in nemško in deloma tudi italijansko, želi vstopiti kakor praktikant v kako slovensko trgovino. — Ponudbe na „Edinost“ pod „Deček“.

Authorised School of Languages uči moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačne pojasnila daja autorizovana šola za učenje jezikov za odrasle in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadst.

Enotehnik želi stopiti v strokovno prakso. Naslov pove uprava „Edinost“.

V najem se odda malo stanovanje pri h. št. 257.

Mlado dekle bi želelo vstopiti v službo najraje v Ljubljani ali kje na Gorenjskem kakor prodajalničarka, a je jako izurjena v kuhanju. — Ponudbe pod „Mlado dekle“ na upravo „Edinosti“.

Proda se po ceni kareta. Naslov pove uprava „Edinost“.

Olikani Nemec išče ravno takega, nemškega jezika večšega Slovenca, koji bi bil pripravljen ga učiti konverzatorično svoj materin jezik v zameno s francosko ali angleščino. — Ponudbe na „Edin.“ pod „Nemec“.

„Ne kliči vraga!“ Izvirna šaloigra v enem dejanju je ravnokar izšla, ter se v dobiva po 50 st., po pošti 10 st. več pri spisatelju in založniku **Jaki Štoka**, Trst, ulica Giorgio Galatti 18.

Obrtno in konsumno društvo sv. Ivan pri cerkvi razpisuje **službo krčmarja**.

Prosilci se imajo zglasiti do 1. novembra pri predsedniku S. H. Škerl trgovcu pri sv. Ivanu št. 149, pri katerem vdobe tudi pojasnila in zvedo pogoje. **Odbor.**

Št. 2101.

Razglas.

Izvršuje sklep občinskega zastopa županije Komen od dne 4. oktobra 1905 št. 2101 razpisuje podpisano službo organista pri farni cerkvi sv. Jurija in pri podružnicah. Plača po dogovoru in zmožnosti. — Razen te službe dobi zmožen organist sčasoma tudi kak postranski zaslužek. — Službo se lahko takoj nastopi. Ponudbe na podpisano županstvo, koje daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Županstvo občine Komen dne 13. oktobra 1905.

Župan:
ŠVARA.

Dobro znana zaloga **manifaktur v partijah**

ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

F. Pertot urar TRST - ul. Poste nuove št. 9 priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za bismo. Sprejema popravilja po nizkih cenah.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternei v ulici Giulia št. 76 je v dobili vsakovrstne jestvine (napeljake), slankor, turšeno in belo moko, naravno maslo, svinje, mliče, jedilno olje prve vrste po 36 nov.

— **Blago vedno sveže.** —
Svoji k svojim! Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premaga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom.
Josip Muha, ul. Cavana (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Tomasoni Ulisse Trst slikar-dekorator. Sprejema delo na debelo. Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po smernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica 790 Foscolo št. 19.

Podpisani priporoča svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČIČARNO** pri Sv. Jakobu latrška ulica 12 (staven sl. šole). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna. **Benedikt Suban.**

Nova zaloga — ovas in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

MIRODILNICA **Henrik Bonetta** ul. Carradori 18 (vogal Gepa)

Specijaliteta navadnih in medicinskih drog, barv, pokosti, lakov, škotk, čopičev, navadnega in parfumnega mila, petroleja, spirita (žeste) za goriti. — Barvilo za čiščenje vina.
Nizke cene. Prodaja na debelo in drobno.

Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone)

Zaloga moških oblek

FRAN KALASCH

Zimska suknja od K 21—50. Ranglan, površniki, jopiči podšiti s ovrtnikom od astrakane K 13, ravnotaki pelušaški K 15 od samega astrakana K 27. **POSEBNOST:** črne obleke z 1 in 2 prsi od K 31—46. Velik izbor hlač, močnih delavskih hlač po K 4, zimskih srajc, srajce od bombaža, srajc in spodnjih hlač od fuštanja, belih srajc itd.

Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone)

Popolno konkurenčne cene.

Vsaki dan

dohaja velika množina fuštanja in blaga za ženske obleke, same novosti v

trgovino z manifakturnim blagom

ulica Barriera **Artur Pontini** ulica Barriera vecchia št. 34. vecchia št. 34.

— po jako konkurenčnih cenah. —

Bogat izbor perila, spodnjega oblačila, modercev, čipk, drobnarij in nakitov.

Pozor! **Važno za vsakega brez izjeme.**

Opozarja se vse one osebe, koje si nameravajo vkupiti za jesen in zimo obleko za moške in dečke, površnike, hlače od volne ali bombaža ter delavske hlače I. vrste, naj izvolijo obiskati velikansko zalogo v dobroznani

prodajalnici izgovljenih oblek v ul. Arcata 1.

VIKTOR PISKUR.

Velik izbor in popolnoma konkurenčne cene.

Bogata zaloga tu in inozemskega blaga, barvanega in črnega in zadnje novosti.

POSEBNOST: obleke za zaročence.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko. Sprejemajo se naročbe za obleke.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinost“

TOVARNA POEISTVA IGNAC KRON TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
REBLOVANTE PO NAIMODERNEISIR CASTEVAR
KATALOGI BREZPLACNO.

C. VECCHIET **ZLATAR**

TRST - Corso št. 47 - TRST

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje ali zamenja staro zlato in srebro z novimi predmeti. Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno zlatenino, srebrnino in žepne ure.

Gene zmerne.

Nova prodajalnica klobukov **David Osmo** v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, raznovrstnih kap za moške in ženske. — Brez konkurenčne cene.

Mejnarodno spedijsko posredovanje **Caro & Jellinek**

Trst ul. Romagna št. 2 Trst. **TELEFON št. 1827**
Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.
Zastopstva na vseh glavnih trgih tu in inozemstva.

Se priporoča za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohištvo toli v mestu koli v tu in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike.
Posiljanje vsake vrste po stalni nizki prevoznini.
Proračuni brezplačno.

Nad 40-leten vspeh.

Najstarejša medicinska specialiteta naše pokrajine.

PASTIGLIE PRENDINI (od ogolunjene sladke skorje)

Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU.

Odlikovane z kolajnami in diplomami na prvih mejnarodnih razstavah.

Počašene se zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domače zdravilo pri: grlobolu, kašlju, hripavosti, upadanju glasu, kataru.

Zamorejo jih vživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobijo čist in svež glas.

NB. Pazite na nepošteno ponarejanja ter zantevajte vedno „Pastiglie Prendini“.

V škatleah: v lekarni „Prendini v Trstu“ ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

ANTON SKERL mehanik, zapriseženi zvedenec. Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst. Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zvonofonov in fonografov. Zaloga priprav za točit pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.

TELEFON št. 1734.

Podpisani priporoča svoj iskušeni **železni plug** s kolesi za oranje na polju, pri brajdan in drevju, za pletev, zasipanje, ziranje itd. samovodilen, preprost, lahek in cen. — Svoje dobro znane škropilnice proti peronospori in svoje neprenehljive vlnske stiskalnice.

ŽIVIC, inženjer - Trst Skladišče — trgovinska ulica 2.

Zaloga izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager) **pive** v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi **kvasa** iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshubler vedno sveže kisle vode po smernih cenah pri **ANTONU DEJAK junior** TRST Via degli Artisti št. 10.

„Slavija“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najrazvostnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsaki dan ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“ vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386 80 K. izplačane odškodnine: 82.737.159 57 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakoslo slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne akcije.